

ŽIVOT VO VODE A NA BREHU – RASTLINY

Voda je jedinečná zlúčenina vodíka a kyslíka na našej planéte. V prírode sa nachádza vo viacerých formách a je v neustálom kolobehu. Život vo vode a pri vode je pestrý. Nájde tu rastliny, živočíchy aj mikroorganizmy, ktoré sú navzájom úzko prepojené.

VODA

- **zlúčenina**, v ktorej je rozpustený kyslík (dýchanie vodných rastlín a živočíchov) a oxid uhličitý (fotosyntéza vodných rastlín),
- **životné prostredie** mnohých organizmov,
- život na Zemi vznikol a vyvíjal sa vo vode.

Typy sladkých vôd v prírode	stojaté (rybníky, jazerá, močiare, vodné nádrže),
	tečúce (bystriny, potoky, rieky, vodné kanále).

Planktón drobné organizmy – **rastlinné** (riasy, sinice) aj **živočíšne**, ktoré sa vznášajú vo vode.

Sinice:

- jednoduché organizmy žijúce vo vode, v pôde, aj v horúcich prameňoch,
- pri premnožení tvoria na hladine povlak (vodný kvet) – spôsobuje kožné alergie.

Riasy:

- jednobunkové alebo mnohobunkové jednoduché rastlinné organizmy,
- zástupcovia: červenoočko, závitnicovka, žabí vlas, válač gúľavý.

Vodné rastliny:

- prevažujú v stojatých vodách,
- listy plávajú na hladine,
- výrazné kvety nad hladinou.

Význam:

- zdroj kyslíka,
- potrava pre vodné živočíchy,
- úkryt.

Zástupcovia: žaburinka menšia, lekno biele, leknica žltá.

Brehové rastliny:

- dreviny a úzkolisté byliny.

Význam:

- spevňujú brehy a zabraňujú odnosu pôdy,
- ich tieň zmiernuje výpar vody,
- poskytujú životné prostredie, potravu a úkryt živočíchom žijúcim vo vode a pri nej.

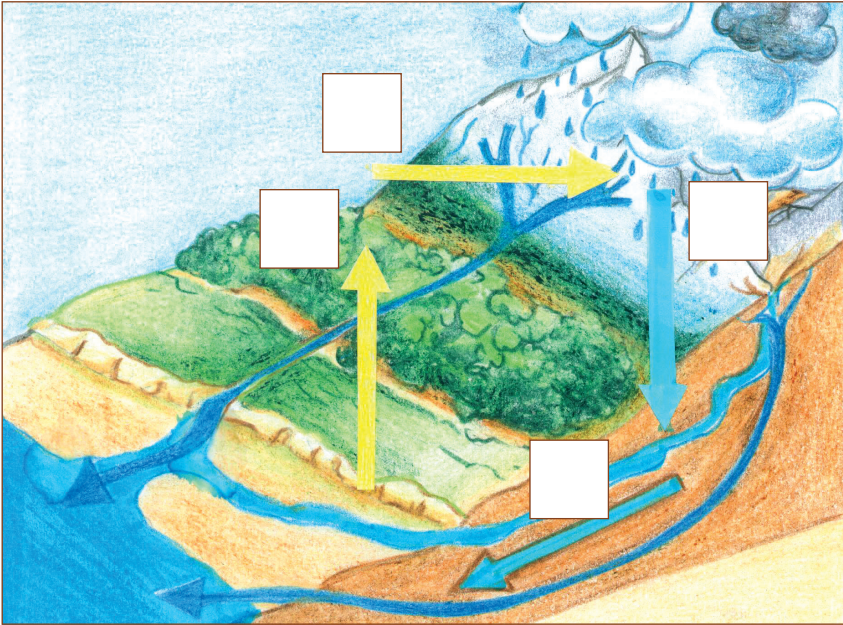
Zástupcovia: vrba biela, jelša lepkavá, záružlie močiarne, nezábudka močiarna, kosatec žltý, pálka širokolistá, trst' obyčajná.

Moje poznámky

ÚLOHY

1. Do obrázka znázorňujúceho kolobeh vody v prírode doplň písmeno, ktoré označuje dej opísaný vedľa obrázka.

- A. Vyzrážanie vodnej pary a tvorba zrážok.
- B. Tvorba povrchových vodných tokov a podzemnej vody, ktorá je odvádzaná do morí.
- C. Ohrievanie vody a tvorba vodnej pary.
- D. Presun vodnej pary nad súš a tvorba oblakov.

2. K uvedeným organizmom prirad' typ vodného prostredia, v ktorom sa vyskytujú.

bobor

bocian

riasy

lekno

vydra

záružlie

leknica

stojaté vody

tečúce vody

sinice

kapor

pstruh

pijavica

pálka

rak

šľuka

3. Napíš do tabuľky, ktoré organizmy žijú vo vode, ktoré pri vode a ktoré iba na súši. Šípkami (podľa vzoru) vyznač organizmy, ktoré sa vyskytujú v dvoch alebo vo všetkých typoch prostredia. Pri riešení úlohy si môžeš pomôcť učebnicou.

tulipán, vrba, riasa, trst', vrana, labuť, hri'b, dub, žubrienka, lekno, srna, kapor, črievička, vážka, šťuka, zajac, bocian, vydra, skokan, muchotrávka

Vodné organizmy	Organizmy žijúce pri vode	Suchozemské organizmy
komár – larva	← komár	

4. Spoj čiarami skupinu vodných rastlín s ich charakteristikou.

riasy

vodné rastliny

brehové rastliny

sinice

Rastliny, ktoré rastú v okolí vodných tokov, spevňujú brehy a znižujú vyparovanie vody.

Rastliny s jednoduchou stavbou, sú jednobunkové alebo vláknité. Majú schopnosť fotosyntézy.

Rastliny, ktorým voda poskytuje priestor pre život a jej pomocou sa aj opelujú.

Rastliny, ktoré môžu žiť aj v extrémnych podmienkach (napríklad horúce pramene alebo ľad).

5. Pomenuj druhy vodných a brehových rastlín na obrázku.

Pomôcka: leknica žltá, záružlie močiarné, vrba biela, kosatec žltý, žaburinka menšia, pálka širokolistá, lekno biele, trst' obyčajná.

ČO UŽ VIEŠ?

Zakrúžkuj áno, ak si myslíš, že výrok je pravdivý, alebo nie, ak si myslíš, že výrok je nepravdivý.

1. Množstvo vody je ukryté v snehu a v ľade.	áno/nie
2. Vodné rastliny dýchajú oxid uhličitý rozpustený vo vode.	áno/nie
3. Siniciam a riasam vyhovujú stojaté a pomaly tečúce vody.	áno/nie
4. Červenočko je druh riasy, ktorej telo tvorí jedna bunka.	áno/nie
5. Buk lesný je typickým zástupcom brehovej dreviny a jeho korene spevňujú brehy.	áno/nie

